

Конвенция Минамата относно живака

Страните по тази конвенция,

като признават, че живакът е химикал, представляващ проблем от световно значение поради пренасянето му по въздуха на далечни разстояния, устойчивото му присъствие в околната среда след неговото въвеждане чрез антропогенната дейност, способността за биологично натрупване в екосистемите и съществените му отрицателни въздействия върху човешкото здраве и околната среда,

като припомнят Решение 25/5 на Управителния съвет на Програмата на ООН за околната среда от 20 февруари 2009 г. за предприемане на международни действия за управление на живака по ефективен, ефикасен и последователен начин,

като припомнят параграф 221 от заключителния документ на Конференцията на ООН по въпросите на устойчивото развитие „Бъдещето, което искаме“, където се призовава за успешен изход на преговорите за глобален правно задължителен документ за живака с оглед на успешното отстраняване на рисковете за човешкото здраве и околната среда,

като имат предвид, че Конференцията на ООН по въпросите на устойчивото развитие потвърди принципите на Декларацията от Рио де Жанейро относно околната среда и развитието — включително за общите, но разграничени отговорности — и като потвърждават съответните обстоятелства и възможности на държавите и необходимостта от действия на глобално ниво,

като отчитат здравословните проблеми, особено в развиващите се държави, произтичащи от експозицията на живак на уязвими групи от населението — най-вече жени, деца, а чрез тях и бъдещите поколения,

като отбелязват особената уязвимост на арктическите екосистеми и коренните общности, свързана с биологичното акумулиране на живака и замърсяването на традиционните храни, и като изразяват по-общата си тревога относно коренните общности във връзка с въздействията на живака,

като признават съществените поуки от болестта Минамата и по-конкретно сериозните последствия за здравето и околната среда, произтичащи от замърсяването с живак и необходимостта от осигуряване на подходящо управление на живака и предотвратяване на такива събития в бъдеще,

като подчертават важноста — най-вече за развиващите се държави и държавите с икономики в преход — на финансовата, техническата и технологичната подкрепа, както и на подкрепата за изграждане на капацитет, насочена към засилване на националния капацитет за управление на живака и насърчаване на ефективното изпълнение на настоящата конвенция,

като признават също така дейностите на Световната здравна организация за опазването на човешкото здраве от рисковете, свързани с живака, и ролята на съответните многостранни договори в областта на околната среда и по-конкретно Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане и Ротердамската конвенция относно процедурата за предварително обосновано съгласие при международната търговия с определени опасни химични вещества и пестициди,

като признават, че настоящата конвенция и другите международни споразумения в областта на околната среда и търговията се подкрепят взаимно,

като подчертават, че нищо в настоящата конвенция няма за цел да засегне правата и задълженията на която и да е страна, произтичащи от който и да е съществуващ международен договор,

като се договарят, че встъпителната разпоредба по-горе няма за цел изграждане на йерархична връзка между настоящата конвенция и други международни актове,

като отбелязват, че нищо в настоящата конвенция не възпрепятства дадена страна — полагаща усилия за опазване на човешкото здраве и околната среда от експозиция на живак в съответствие с другите ѝ задължения по приложимото международно законодателство — да предприема допълнителни вътрешни мерки, които са съобразени с разпоредбите на настоящата конвенция,

постигнаха съгласие за следното:

Член 1

Цел

Целта на настоящата конвенция е опазването на човешкото здраве и околната среда от емисии от антропогенни източници и изпускания на живак и живачни съединения.

Член 2

Определения

За целите на настоящата конвенция:

- а) „ръчен и дребномащабен добив на злато“ означава добив на злато, осъществяван от отделни миньори или малки предприятия с ограничени капиталови инвестиции и производство;
- б) „най-добри налични техники“ означава техниките, които са най-ефективни за предотвратяване, а където това не е осъществимо — за намаляване на емисиите и изпусканията на живак във въздуха, водата и почвата и въздействието на тези емисии и изпускания върху околната среда като цяло, като се вземат предвид икономическите и техническите съображения за дадена страна или дадено съоръжение на територията на тази страна. В този контекст:

 i) „най-добри“ означава най-ефективни с оглед постигането на висока степен на опазване на околната среда като цяло;

 ii) „налични“ техники означава — по отношение на дадена страна и дадено съоръжение на територията на тази страна — техниките, разработени в мащаб, който позволява прилагането им в съответния промишлен отрасъл при икономически и технически осъществими условия, и отчитане на свързаните с тях разходи и ползи, без значение дали тези техники се използват или се разработват на територията на посочената страна, при условие че са достъпни за оператора на съоръжението, както е определено от съответната страна; както и

iii) „техники“ означава използваните технологии, оперативни практики и методи, по които инсталациите се проектират, изграждат, поддържат, експлоатират и извеждат от експлоатация.

- в) „най-добри екологични практики“ означава прилагането на най-подходящата комбинация от мерки и стратегии за контрол на околната среда;
- г) „живак“ означава елементарен живак (Hg(0), CAS № 7439-97-6);
- д) „живачно съединение“ означава всяко вещество, състоящо се от атоми на живака и един или повече атоми на други химични елементи, които могат да бъдат разделени на различни компоненти единствено чрез химични реакции;
- е) „продукт с добавен живак“ означава продукт или компонент на продукт, съдържащ целенасочено добавен живак или живачно съединение;
- ж) „страна“ означава държава или организация за регионална икономическа интеграция, която е приела задълженията по настоящата конвенция и за която настоящата конвенция е в сила;
- з) „страни, присъстващи и участващи в гласуването“ означава страни, които присъстват и гласуват положително или отрицателно на заседание на страните;
- и) „първичен добив на живак“ означава добив, при който основният търсен материал е живак;
- й) „организация за регионална икономическа интеграция“ означава организация, създадена от суверенни държави от определен регион, на която членуващите в нея държави са делегирали правомощия по въпроси, регулирани от настоящата конвенция, и която е надлежно упълномощена в съответствие с нейните вътрешни процедурни правила да подпише, ратифицира, приеме, одобри или да се присъедини към настоящата конвенция; и
- к) „разрешена употреба“ означава всяка употреба от дадена страна на живак или живачни съединения в съответствие с настоящата конвенция, включително — но не само — видовете употреба съгласно членове 3, 4, 5, 6 и 7.

Член 3

Източници на живак и търговия с живак

1. За целите на настоящия член:

- а) понятието „живак“ обхваща смесите на живака с други вещества (включително живачни сплави), при които концентрацията на живак е най-малко 95 тегловни процента; и
- б) „живачни съединения“ означава живачен(I) хлорид (известен също като каломел), живачен(II) оксид, живачен(II) сулфат, живачен(II) нитрат, цинабарит и живачен сулфид.

2. Разпоредбите на настоящия член не се прилагат за:

- а) количествата живак или живачни съединения, които са предвидени за употреба при лабораторни изследвания или като референтен стандарт; или
- б) естествено срещащите се незначителни количества (следи) живак или живачни съединения в продукти като неживачни метали, руди или минерални продукти, включително въглища или продукти, производни на такива материали, и непреднамерено съдържащи се незначителни количества в химични продукти; или
- в) продукти с добавен живак.

3. Някоя страна не може да разреши първичен добив на живак, който не е бил осъществяван в рамките на нейната територия към датата на влизане в сила на настоящата конвенция за тази страна.

4. Всяка страна разрешава единствено първичния добив на живак, който се е осъществявал в рамките на нейната територия към датата на влизане в сила на настоящата конвенция за тази страна, за период до петнадесет години след тази дата. По време на този период живакът от такъв добив се използва единствено за производство на продукти с добавен живак в съответствие с член 4, в производствени процеси в съответствие с член 5 или за обезвреждане в съответствие с член 11, като се използват операции, които не водят до оползотворяване, рециклиране, регенериране, пряка повторна употреба или алтернативни видове употреба.

5. Всяка страна е задължена:

- а) да се стреми да идентифицира отделните запаси от живак или живачни съединения, надхвърлящи 50 метрични тона, както и източниците на доставки на живак, генериращи запаси над 10 метрични тона годишно, които се намират в рамките на нейната територия;
- б) да вземе мерки, за да гарантира, че в случаите, когато страната установи излишък на живак от извеждането от експлоатация на хлор-алкални съоръжения, този живак се обезврежда в съответствие с насоките за екологосъобразно управление, посочени в член 11, параграф 3, буква а), посредством операции, които не водят до оползотворяване, рециклиране, регенериране, пряка повторна употреба или алтернативни видове употреба.

6. Някоя страна не разрешава износа на живак, с изключение на:

- а) износ към страна, която е предоставила своето писмено разрешение на страната износител, и единствено с цел:
 - i) употреба, разрешена на страната вносител съгласно настоящата конвенция; или
 - ii) екологосъобразно междинно съхранение в съответствие с член 10; или
- б) износ към субект, който не е страна и който е предоставил писменото си съгласие на страната износител, включително удостоверение, посочващо, че:
 - i) субектът, който не е страна, разполага с мерки, осигуряващи опазването на човешкото здраве и околната среда и гарантиращи, че той изпълнява разпоредбите на членове 10 и 11; и

- ii) такъв живак ще е предназначен единствено за употреба, разрешена на страна по настоящата конвенция, или за екологосъобразно междинно съхранение в съответствие с член 10.

7. Страна износител може да се позовава на уведомление от общ характер до секретариата за писменото съгласие, изисквано по параграф 6 от страната вносител или субекта, който не е страна. В това уведомление от общ характер се определят всички условия, по които страната вносител или субектът, който не е страна, предоставя съгласието си. Уведомлението може да бъде отменено по всяко време от тази страна или от субекта, който не е страна. Секретариатът води публичен регистър на всички такива уведомления.

8. Всяка страна може да не разреши вноса на живак от субект, който не е страна и на който предоставя своето писмено съгласие, докато този субект не представи удостоверение, че живакът не е от източници, идентифицирани като неразрешени съгласно параграф 3 или параграф 5, буква б).

9. Страна, която представя уведомление от общ характер за съгласие съгласно параграф 7, може да реши да не прилага параграф 8, при условие че поддържа цялостни ограничения за износа на живак и разполага с вътрешни мерки, които гарантират, че внесенят живак се управлява по екологосъобразен начин. Страната предоставя на секретариата уведомление за такова решение, включително информация, описваща прилаганите от нея ограничения за износа и вътрешните си регулаторни мерки, както и информация за количествата и държавите на произход на живака, внесен от субекти, които не са страни. Секретариатът води публичен регистър на всички такива уведомления. В съответствие с член 15 Комитетът по изпълнението и по съответствието разглежда и оценява всички такива уведомления и подкрепящата информация, като при необходимост може да отправя препоръки към Конференцията на страните.

10. Процедурата по параграф 9 се прилага до приключването на второто заседание на Конференцията на страните. След това тя престава да се прилага, освен ако Конференцията на страните реши друго с обикновено мнозинство на страните, присъстващи и участващи в гласуването, освен по отношение на страна, която е предоставила уведомление съгласно параграф 9 преди края на второто заседание на Конференцията на страните.

11. В докладите си, представени съгласно член 21, всяка страна включва информация, доказваща, че изискванията на настоящия член са изпълнени.

12. На своето първо заседание Конференцията на страните предоставя допълнителни насоки във връзка с настоящия член, по-конкретно във връзка с параграф 5, буква а) и параграфи 6 и 8, и съставя и приема необходимото съдържание на удостоверението, посочено в параграф 6, буква б) и в параграф 8.

13. Конференцията на страните преценява дали търговията с определени живачни съединения застрашава целта на настоящата конвенция и дали е необходимо определени живачни съединения да попаднат в обхвата на параграфи 6 и 8 чрез вписването им в допълнително приложение, прието в съответствие с член 27.

Член 4 **Продукти с добавен живак**

1. Всяка страна приема подходящи мерки, за да предотврати производството, вноса или износа на продуктите с добавен живак, посочени в част I на приложение А, след определената дата на поетапно прекратяване на тяхната употреба, освен в случаите, когато в приложение А е предвидено изключение или страната има регистрирано изключение в съответствие с член 6.

2. Като алтернатива на параграф 1 дадена страна може да посочи към момента на ратификацията или при влизане в сила на изменение на приложение А, че ще прилага различни мерки или стратегии по отношение на продуктите, посочени в част I на приложение А. Всяка страна може да избере тази алтернатива единствено ако към датата, на която уведомява секретариата за своето решение, е в състояние да докаже, че вече е намалила до минимални нива производството, вноса и износа на голяма част от продуктите, посочени в част I на приложение А, и че прилага мерки или стратегии за намаляване на употребата на живак в допълнителни продукти, които не са посочени в част I на приложение А. Освен това страната, избираща тази алтернатива:

- а) при първа възможност представя на Конференцията на страните описание на прилаганите мерки или стратегии, включително количествен израз на постигнатите намаления;
- б) прилага мерки или стратегии за намаляване на употребата на живак във всички продукти, посочени в част I на приложение А, за които все още не е достигната минимална стойност;
- в) разглежда допълнителни мерки за постигане на допълнителни намаления; и
- г) няма право да претендира за разрешаване на изключения съгласно член 6 за категория продукти, за която е избрана посочената алтернатива.

Не по-късно от пет години след датата на влизане в сила на настоящата конвенция, Конференцията на страните прави преглед на напредъка и ефективността на предприетите съгласно параграф 8 мерки като част от процеса на преглед, предвиден в същия параграф.

3. Всяка страна предприема мерки по отношение на продуктите с добавен живак, изброени в част II на приложение А, в съответствие с изложените в него разпоредби.

4. Въз основа на предоставената от страните информация секретариатът събира и съхранява информация относно продуктите с добавен живак и техните алтернативи, която предоставя за публичен достъп. Наред с това секретариатът предоставя за публичен достъп всяка друга относима информация, предоставена от страните.

5. Всяка страна взема мерки, с които се предотвратява включването в сглобени продукти на продукти с добавен живак, чиито производство, внос и износ не са разрешени по смисъла на настоящия член.

6. Преди датата на влизане в сила на настоящата конвенция за всяка страна, тя възпрепятства производството и търговията на продукти с добавен живак извън обхвата на която и да е известна употреба на продукти с добавен живак, освен ако оценката на рисковете и ползите от продукта демонстрира ползи за околната среда и човешкото здраве. При необходимост всяка страна предоставя на секретариата информация за всеки

такъв продукт, включително за рисковете и ползите, които той носи за околната среда и човешкото здраве. Секретариатът предоставя тази информация за публичен достъп.

7. Всяка страна може да представи предложение до секретариата за вписване на продукт с добавен живак в приложение А, което включва информацията относно наличието, техническата и икономическата приложимост, и рисковете и ползите за околната среда и здравето на несъдържащи живак алтернативи на продукта, като се има предвид информацията съгласно параграф 4.

8. Не по-късно от пет години след датата на влизане в сила на настоящата конвенция, Конференцията на страните прави преглед на приложение А, като може да обсъди изменения на приложението в съответствие с член 27.

9. При прегледа на приложение А съгласно параграф 8 Конференцията на страните взема под внимание най-малко следното:

- а) всяко предложение, представено в съответствие с параграф 7;
- б) информацията, предоставена в съответствие с параграф 4; и
- в) наличието на несъдържащи живак алтернативи за страните, които са технически и икономически приложими, като се имат предвид рисковете и ползите за околната среда и човешкото здраве.

Член 5

Производствени процеси, в които се използват живак или живачни съединения

1. За целите на настоящия член и приложение Б, производствените процеси, в които се използват живак или живачни съединения, не могат да включват процеси, използващи продукти с добавен живак, процеси за производство на продукти с добавен живак или процеси за обработка на отпадъци, съдържащи живак.

2. Всяка страна приема подходящи мерки, за да предотврати употребата на живак или живачни съединения в производствените процеси, посочени в част I на приложение Б, след датата на поэтапно спиране, посочена в същото приложение, за отделните процеси, освен когато страната има регистрирано изключение съгласно член 6.

3. Всяка страна взема мерки за ограничаване на употребата на живак или живачни съединения в процесите, посочени в част II на приложение Б, в съответствие с изложените в него разпоредби.

4. Въз основа на предоставената от страните информация секретариатът събира и съхранява информацията за процесите, в които се използват живак или живачни съединения и техните алтернативи, и предоставя публичен достъп до тази информация. Страните могат също така да подават друга относима информация, до която секретариатът предоставя публичен достъп.

5. Всяка страна с едно или повече съоръжения, които използват живак или живачни съединения в производствените процеси, посочени в приложение Б, е длъжна:

- а) да взема мерки по отношение на емисиите и изпусканията на живак или живачни съединения от тези съоръжения;

- б) да включва в своите доклади, представяни съгласно член 21, информация относно предприетите мерки в съответствие с настоящия параграф; и
- в) да полага усилия да идентифицира разположените на нейната територия съоръжения, в които се използват живак или живачни съединения за посочените в приложение Б процеси и да представи на секретариата не по-късно от три години след датата на влизане в сила на настоящата конвенция за тази страна информация за броя и вида на тези съоръжения и прогнозното годишно количество на живака или живачните съединения, използвани в тези съоръжения. Секретариатът предоставя тази информация за публичен достъп.

6. Някоя страна не може да разреши употребата на живак или живачни съединения в съоръжение, което не е съществувало преди датата, на която настоящата конвенция е влязла в сила за нея, при производствените процеси, посочени в приложение Б. За такива съоръжения не се допускат изключения.

7. Всяка страна възпрепятства разработването на каквото и да е съоръжение, с използване на друг производствен процес, при който целенасочено се използват живак или живачни съединения, и който не е съществувал преди датата на влизане в сила на настоящата конвенция, с изключение на случаите, когато страната може да демонстрира достатъчно удовлетворително за Конференцията на страните, че производственият процес осигурява значителни ползи за околната среда и здравето и че не са налице технически и икономически приложими безживачни алтернативи, които да осигуряват същите ползи.

8. Страните се насърчават да обменят информация относно нови технологични разработки, икономически и технически приложими безживачни алтернативи и евентуални мерки и техники, които намаляват и — когато е осъществимо — преустановяват употребата на живак и живачни съединения, както и емисиите и изпусканията на живак и живачни съединения от производствените процеси, посочени в приложение Б.

9. Всяка страна може да представи предложение за изменение на приложение Б с цел добавяне на производствен процес, в който се използва живак или живачни съединения. То включва информация, свързана с наличието, техническата и икономическата приложимост на процеса и рисковете, както и ползите за околната среда и здравето от безживачните алтернативи на процеса.

10. Не по-късно от пет години след датата на влизане в сила на настоящата конвенция, Конференцията на страните прави преглед на приложение Б и може да обсъди изменения по него в съответствие с член 27.

11. При всеки преглед на приложение Б в съответствие с параграф 10 Конференцията на страните взема предвид най-малко следното:

- а) всяко предложение, представено в съответствие с параграф 9;
- б) информацията, предоставена в съответствие с параграф 4; и
- в) наличието на несъдържащи живак алтернативи за страните, които са технически и икономически приложими, като се имат предвид рисковете и ползите за околната среда и здравето.

Член 6

Изключения, предоставяни на страните при поискване

1. Всяка държава или организация за регионална икономическа интеграция може да регистрира едно или повече изключения от датите на поетапно спиране, посочени в приложения А и Б (наричано по-долу „изключение“), като изпрати писмено уведомление до секретариата:

- а) при присъединяването си като страна по настоящата конвенция; или
- б) в случай на продукт с добавен живак, който се добавя чрез изменение на приложение А или производствен процес, в който се използва живак, добавен чрез изменение на приложение Б, не по-късно от датата, на която приложимото изменение влиза в сила за същата страна.

Всяка такава регистрация се придружава от декларация, разясняваща необходимостта от такова изключение за страната.

2. Изключението може да се регистрира за категория, посочена в приложение А или Б, или за подкатегория, идентифицирана от която и да е държава или организация за регионална икономическа интеграция.

3. Всяка страна, която има едно или повече изключения, се вписва в регистър. Този регистър се създава и поддържа от секретариата, който го предоставя за публичен достъп.

4. Регистърът включва:

- а) списък на страните с едно или повече изключения;
- б) изключението или изключенията, регистрирани за всяка страна; и
- в) датата на изтичане на срока за всяко изключение.

5. Ако дадена страна не е посочила по-кратък срок в регистъра, срокът на действие на всички изключения съгласно параграф 1 изтича пет години след съответната дата на поетапно спиране, посочена в приложение А или Б.

6. По искане на някоя от страните Конференцията на страните може да вземе решение да удължи срока на действие на определено изключение за период от пет години, освен ако страната поиска по-кратък срок. При вземането на такова решение Конференцията на страните надлежно отчита:

- а) доклада от съответната страна, в който се обосновава необходимостта от удължаване на срока на изключението и се описват предприетите и планираните дейности за елиминиране при първа възможност на необходимостта от изключение;
- б) достъпната информация, включително относно наличието на алтернативни продукти и процеси, които не съдържат живак или които включват потребление на по-малко количество живак в сравнение с употребата, обхваната от изключението; и
- в) планираните или прилаганите дейности за осигуряване на екологосъобразно съхранение на живак и обезвреждане на отпадъци от живак.

За всеки продукт и всяка дата на поетапно спиране срокът на изключението може да се удължи еднократно.

7. Всяка страна може да се откаже по всяко време от изключението с писмено уведомление до секретариата. Отказът от изключението влиза в сила на датата, посочена в уведомлението.

8. Независимо от параграф 1 никоя държава или организация за регионална икономическа интеграция не може да се регистрира за изключение, след като са изминали пет години от датата на поетапно спиране за съответния продукт или процес, посочен в приложение А или Б, освен ако една или повече страни са запазили регистрираните си изключения за този продукт или процес, като са получили удължаване на срока съгласно параграф 6. В този случай дадена държава или организация за регионална икономическа интеграция може — във времето, посочено в параграф 1, букви а) и б) — да се регистрира за изключение по отношение на съответния продукт или процес, като срокът на това изключение изтича десет години след приложимата дата на поетапно спиране.

9. Никоя страна няма право на изключение, което да е в сила десет години след датата на поетапно спиране на продукт или процес, посочен в приложение А или Б.

Член 7

Ръчен и дребномащабен добив на злато

1. Мерките в настоящия член и в приложение В се прилагат по отношение на ръчния и дребномащабния добив и преработка на злато, при които се използва амалгамиране с живак за извличане на златото от рудата.

2. Всяка страна, на чиято територия се извършва ръчен и дребномащабен добив и преработка на злато съгласно настоящия член, предприема мерки за намаляване и — когато е осъществимо — преустановяване на употребата на живак и живачни съединения, както и емисиите и изпусканията в околната среда на живак от такъв добив и преработка.

3. Ако в който и да е момент дадена страна прецени, че ръчният и дребномащабният добив и преработка на злато на нейна територия е повече от незначителен, тя уведомява секретариата. В такъв случай тази страна е длъжна:

- а) да разработи и приложи национален план за действие в съответствие с приложение В;
- б) да представи своя национален план за действие не по-късно от три години след датата на влизане в сила на настоящата конвенция за същата страна или три години след уведомлението до секретариата — в зависимост от това коя от тези две дати настъпи по-късно; и
- в) на всеки три години след това да представя преглед на постигнатия напредък при изпълнение на задълженията си по настоящия член и да включва такива прегледи в докладите си, представяни съгласно член 21.

4. С оглед постигането на целите на настоящия член страните могат — според случая — да сътрудничат помежду си и със съответните междуправителствени организации и други юридически лица. Това сътрудничество може да включва:

- а) разработване на стратегии, с които да се предотврати отклоняването на живак или живачни съединения за употреба при ръчния и дребномащабния добив и преработка на злато;
- б) провеждане на образователни, информационно-разяснителни инициативи и инициативи за изграждане на капацитет;
- в) насърчаване на проучването на устойчиви безживачни алтернативни практики;
- г) предоставяне на техническо и финансово съдействие;
- д) партньорства за съдействие в реализацията на техните ангажименти по настоящия член; и
- е) употреба на съществуващите механизми за обмен на информация за насърчаване на знанията, най-добрите екологични практики и алтернативните технологии, които са екологично, технически, социално и икономически осъществими.

Член 8 **Емисии**

1. Настоящият член засяга контрола и — когато е осъществимо — намаляването на емисиите на живак и живачни съединения, често изразявани като „общо съдържание на живак“ в атмосферата, чрез мерки за контрол на емисиите от точковите източници, спадащи към категориите източници, посочени в приложение Г.

2. За целите на настоящия член:

- а) „емисии“ означава емисии на живак или живачни съединения в атмосферата;
- б) „съответен източник“ означава източник, спадащ към една от категориите източници, посочени в приложение Г. Ако реши, всяка страна може да установи критерии за идентифициране на източниците в обхвата на категория източници, посочена в приложение Г, доколкото такива критерии за която и да е категория включват поне 75 % от емисиите от тази категория;
- в) „нов източник“ означава всеки съответен източник в обхвата на категория, посочена в приложение Г, изграждането или същественото изменение на който са започнали най-малко една година след датата на:
 - i) влизане в сила на настоящата конвенция за засегнатата страна; или
 - ii) влизане в сила за засегнатата страна на изменение на приложение Г, така че източникът попада в обхвата на разпоредбите на настоящата конвенция единствено по силата на това изменение;
- г) „съществено изменение“ означава изменение на съответен източник, което води до значително увеличение на емисиите, с изключение на изменение в емисиите, произтичащо от извличане на страничен продукт. Съответната страна преценява дали дадено изменение е съществено, или не;
- д) „съществуващ източник“ означава всеки съответен източник, който не е нов източник;
- е) „норма за допустими емисии“ означава норма за концентрация, маса или ниво на емисиите на живак или живачни съединения, често изразена като „общо съдържание на живак“, емитиран от точков източник.

3. Страна със съответни източници предприема мерки за контрол на емисиите и може да изготви национален план, определящ мерките, които да бъдат предприети за контрол на емисиите, и неговите очаквани цели и резултати. Всеки план се представя на Конференцията на страните в срок от четири години след влизането в сила на настоящата конвенция за съответната страна. Ако дадена страна разработва план за

прилагане в съответствие с член 20, тя може да включи в него плана, изготвен съгласно настоящия параграф.

4. За своите нови източници всяка страна изисква употребата на най-добрите налични техники и най-добрите екологични практики за контрол и — когато е осъществимо — за намаляване на емисиите веднага щом това е практически осъществимо, но не по-късно от пет години след датата на влизане в сила на настоящата конвенция за тази страна. Всяка страна може да прилага норми за допустими емисии, съобразени с най-добрите налични техники.

5. Веднага щом това е практически осъществимо, но не по-късно от десет години след влизането в сила на настоящата конвенция за дадена страна, тази страна включва в националния план и прилага една или повече от посочените по-долу мерки по отношение на своите съществуващи източници, като вземат предвид националните си особености и икономическата и техническата приложимост и достъпност на мерките:

- а) количествено изразена цел за контрол и — когато е осъществимо — намаляване на емисиите от съответните източници;
- б) норми за допустими емисии за контролиране и — когато е осъществимо — намаляване на емисиите от съответните източници;
- в) употреба на най-добрите налични техники и най-добрите екологични практики за контрол на емисиите от съответните източници;
- г) стратегия за едновременен контрол на голям брой замърсители, която би осигурила съпътстващи ползи за контрол на живачните емисии;
- д) алтернативни мерки за намаляване на емисиите от съответните източници.

6. Страните могат да прилагат едни и същи мерки към всички съответни съществуващи източници или да приемат различни мерки по отношение на различни категории източници. Целта е с мерките, приложени от дадената страна, да се постигне разумен напредък при намаляването на емисиите във времето.

7. Всяка страна създава — веднага щом това е практически осъществимо, но не по-късно от пет години след датата на влизане в сила на настоящата конвенция за тази страна — и поддържа регистър на емисиите от съответните източници.

8. На своето първо заседание Конференцията на страните приема насоки за:

- а) най-добрите налични техники и най-добрите екологични практики, като отчита всяка разлика между новите и съществуващите източници и необходимостта от намаляване до минимум на сумарните въздействия върху компонентите на околната среда; и
- б) подкрепата за страните при прилагане на мерките, посочени в параграф 5, по-конкретно за формулиране на целите и определяне на нормите за допустими емисии.

9. При първа възможност Конференцията на страните приема насоки за:

- а) критериите, които страните могат да разработят съгласно параграф 2, буква б);
- б) методиката за изготвяне на регистри на емисиите.

10. Когато е приложимо, Конференцията на страните разглежда и актуализира насоките, разработени в съответствие с параграфи 8 и 9. Страните вземат под внимание тези насоки при прилагането на съответните разпоредби на настоящия член.

11. В своите доклади, представяни съгласно член 21, всяка страна включва информация за прилагането от нея на настоящия член и по-конкретно информация относно мерките, които е предприела в съответствие с параграфи 4—7, и ефективността на тези мерки.

Член 9 **Изпускания**

1. Настоящият член се отнася до контрола и — когато е осъществимо — намаляването на изпусканията на живак и живачни съединения, често изразени като „общо съдържание на живак“, в почвата и водата от съответните точкови източници, които не са разгледани в други разпоредби на настоящата конвенция.

2. За целите на настоящия член:

- а) „изпускания“ означава изпускания на живак или живачни съединения в почвата или водата;
- б) „съответен източник“ означава всеки идентифициран от дадена страна съществен антропогенен точков източник на изпускания, който не е разгледан в другите разпоредби на настоящата конвенция;
- в) „нов източник“ означава всеки съответен източник, чието изграждане или съществено изменение е започнало поне една година след датата на влизане в сила на настоящата конвенция за съответната страна;
- г) „съществено изменение“ означава изменение на съответен източник, което води до съществено увеличение на изпусканията, с изключение на промяна в изпусканията, произтичаща от извличане на страничен продукт. Съответната страна преценява дали дадено изменение е съществено, или не;
- д) „съществуващ източник“ означава всеки съответен източник, който не е нов източник;
- е) „гранична стойност на изпускане“ означава гранична стойност за концентрацията или масата на живак или живачни съединения, често изразени като „общо съдържание на живак“, изпуснати от точков източник.

3. Не по-късно от три години след датата на влизане в сила на настоящата конвенция за дадена страна и редовно след това тази страна идентифицира съответните категории точкови източници.

4. Страна със съответни източници взема мерки за контролиране на изпусканията и може да изготви национален план, като определи мерките, които да бъдат предприети за контрол на изпусканията и очакваните цели и резултати. Всеки план се представя на Конференцията на страните в срок от четири години след влизането в сила на настоящата конвенция за съответната страна. Ако дадена страна разработва план за прилагане в съответствие с член 20, тя може да включи в него плана, изготвен съгласно настоящия параграф.

5. Мерките включват един или повече от следните елементи, според случая:

- а) контрол на граничните стойности на изпускане и, когато е осъществимо, намаляване на изпусканията от съответните източници;
- б) употреба на най-добрите налични техники и най-добрите екологични практики за контролиране на изпусканията от съответните източници;
- в) стратегия за едновременен контрол на голям брой замърсители, която би осигурила съпътстващи ползи за контрол върху изпусканията на живак;
- г) алтернативни мерки за намаляване на изпусканията от съответните източници.

6. Всяка страна — веднага щом това е практически осъществимо и не по-късно от пет години след датата на влизане в сила на настоящата конвенция за тази страна — създава и след това поддържа регистър на изпусканията от съответни източници.

7. Веднага щом това е практически осъществимо Конференцията на страните приема насоки за:

- а) най-добрите налични техники и най-добрите екологични практики, като отчита всяка разлика между новите и съществуващите източници и необходимостта от намаляване до минимум на сумарните въздействия върху компонентите на околната среда;
- б) методиката за изготвяне на регистри на изпусканията.

8. В своите доклади, представяни съгласно член 21, всяка страна включва информация за прилагането на настоящия член и по-конкретно информацията относно мерките, които е предприела в съответствие с параграфи 3—6, и ефективността на тези мерки.

Член 10

Екологосъобразно временно съхранение на живак, различен от отпадък от живак

1. Настоящият член се прилага при временното съхранение на живак и живачни съединения съгласно определенията по член 3, които не попадат в определението по член 11 за отпадъци от живак.

2. Всяка страна предприема мерки, за да гарантира, че временното съхранение на живак и живачни съединения, предназначени за разрешена употреба от страна по настоящата конвенция, се осъществява по екологосъобразен начин, като се вземат под внимание всички насоки, и в съответствие с всички изисквания, приети съгласно параграф 3.

3. Конференцията на страните приема насоки за екологосъобразното временно съхранение на живак и живачни съединения, като се вземат под внимание всички съответни насоки, разработени по Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, както и другите приложими насоки. Конференцията на страните може да приеме изисквания за временно съхранение в допълнително приложение към настоящата конвенция в съответствие с член 27.

4. Страните сътрудничат — когато е уместно — помежду си и със съответните междуправителствени организации и други субекти, за да подобрят изграждането на капацитет с оглед екологосъобразното временно съхранение на живак и живачни съединения.

Член 11

Отпадъци от живак

1. За страните по Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане се прилагат съдържащите се в нея определения по отношение на отпадъците, влизащи в обхвата на настоящата конвенция. Страните по настоящата конвенция, които не са страни по Базелската конвенция, използват тези определения като насоки, приложими за отпадъците, попадащи в обхвата на настоящата конвенция.

2. За целите на настоящата конвенция „отпадъци от живак“ означава вещества или предмети:

- а) състоящи се от живак или живачни съединения;
- б) съдържащи живак или живачни съединения; или
- в) замърсени с живак или живачни съединения,
в количество над съответните прагове — определени по хармонизиран начин от Конференцията на страните в сътрудничество със съответните органи на Базелската конвенция — които се обезвреждат или са предназначени за обезвреждане, или се изисква да бъдат обезвреждани съгласно разпоредби на националното законодателство или настоящата конвенция. Това определение изключва откритки, отпадни скали и отломки от минни дейности, с изключение на такива от първичен добив на живак, освен ако те съдържат живак или живачни съединения, превишаващи праговете, определени от Конференцията на страните.

3. Всяка страна предприема необходимите мерки, с които:

- а) отпадъците от живак, се управляват по екологосъобразен начин, като се вземат под внимание насоките, изготвени в рамките на Базелската конвенция, и в съответствие с изискванията, които Конференцията на страните приема като допълнително приложение съгласно член 27. При определяне на изискванията Конференцията на страните взема предвид наредбите и програмите за управление на отпадъците на страните;
- б) оползотворяването, рециклирането, регенерирането или пряката повторна употреба на отпадъците от живак, са предназначени единствено за употреба, разрешена на страна по настоящата конвенция или за екологосъобразно обезвреждане съгласно параграф 3, буква а);
- в) за страните по Базелската конвенция — отпадъците от живак, не се превозват през международни граници освен с цел екологосъобразно обезвреждане съгласно настоящия член и посочената конвенция. При обстоятелства, когато Базелската конвенция не е приложима спрямо превоза през международни граници, всяка страна разрешава този превоз единствено при отчитане на съответните международни правила, стандарти и насоки.

4. При прегледа и актуализацията — когато е уместно — на насоките, посочени в параграф 3, буква а), Конференцията на страните се стреми към тясно сътрудничество със съответните органи на Базелската конвенция.

5. Страните се насърчават да сътрудничат помежду си и със съответните междуправителствени организации и други субекти — когато е уместно — при разработването и поддържането на глобален, регионален и национален капацитет за екологосъобразното управление на отпадъците от живак.

Член 12

Замърсени площи

1. Всяка страна се стреми да разработва подходящи стратегии за идентифициране и оценка на площите, замърсени с живак или живачни съединения.
2. Всички действия за намаляване на рисковете, породени от такива площи, се осъществяват по екологосъобразен начин, като включват, когато е приложимо, оценка на рисковете за човешкото здраве и околната среда, свързани с живака или живачните съединения, които те съдържат.
3. Конференцията на страните приема насоки за управление на замърсените площи, които могат да включват методи и подходи за:
 - а) идентифициране и характеризиране на площите;
 - б) ангажиране на обществеността;
 - в) оценки на риска за човешкото здраве и околната среда;
 - г) варианти за управление на рисковете, породени от замърсените площи;
 - д) оценка на ползите и разходите; и
 - е) валидиране на резултатите.
4. Страните се насърчават да си сътрудничат при разработването на стратегии и осъществяването на дейности за идентифициране, оценка, подреждане по приоритет, управление и, според случая, възстановяване на замърсени площи.

Член 13

Финансови средства и механизъм

1. Всяка страна се задължава да осигури — в рамките на своите възможности и съгласно съответните национални политики, приоритети, планове и програми — финансови ресурси по отношение на националните дейности, предвидени за изпълнение на настоящата конвенция. Посочените ресурси могат да включват местно финансиране чрез съответните политики, стратегии за развитие и национални бюджети, както и двустранно и многостранно финансиране, и участие на частния сектор.
2. Цялостната ефективност на изпълнението на настоящата конвенция от развиващите се държави, които са страни по нея, ще зависи от успешното прилагане на настоящия член.
3. Насърчават се в спешен порядък многостранните, регионалните и двустранните източници на финансова и техническа помощ, както и изграждането на капацитет и трансфера на технологии, с цел да се подобрят и увеличат техните свързани с живака дейности в подкрепа на развиващите се държави, които са страни в изпълнението на настоящата конвенция, по отношение на финансовите ресурси, техническата помощ и трансфера на технологии.
4. В дейностите си, свързани с финансирането, страните обръщат конкретно внимание на специфичните нужди и особености на страните, които са малки островни развиващи се държави или най-слабо развити държави.

5. Настоящата конвенция определя механизъм за своевременно осигуряване на достатъчни и предвидими финансови ресурси. Механизмът цели да подпомага развиващите се държави, които са страни по конвенцията, и страните с икономики в преход при изпълнението на техните задължения по конвенцията.

6. Механизмът включва:

- а) Глобалния екологичен фонд; и
- б) специфична международна програма за подпомагане на изграждането на капацитет и техническа помощ.

7. Глобалният екологичен фонд предоставя своевременно нови, предвидими и достатъчни финансови ресурси за покриване на разходите по изпълнение на настоящата конвенция според договореното от Конференцията на страните. За целите на настоящата конвенция Глобалният екологичен фонд действа под ръководството на Конференцията на страните и се отчита пред нея. Конференцията на страните осигурява насоки относно цялостните стратегии, политики, програмни приоритети и възможността за достъп до финансови ресурси и за тяхното усвояване. Освен това Конференцията на страните осигурява насоки относно примерен списък на категориите дейности, които биха могли да получат подкрепа от Глобалния екологичен фонд. Глобалният екологичен фонд осигурява ресурси за покриване на договорените пределни разходи, свързани с глобалните екологични ползи, и договорените цялостни разходи за някои оправомощаващи дейности.

8. При осигуряването на ресурси за дадена дейност Глобалният екологичен фонд взема предвид потенциалното намаляване на съдържанието на живак в резултат на предложена дейност спрямо разходите за нея.

9. За целите на настоящата конвенция програмата, посочена в параграф 6, буква б), ще се прилага под ръководството на Конференцията на страните и ще се отчита пред нея. На своето първо заседание Конференцията на страните определя институцията — домакин на програмата, която трябва да бъде съществуващ субект, и ѝ предоставя подходящи насоки във връзка с програмата, включително за нейната продължителност. Всички страни и други заинтересовани лица се призовават да осигурят финансови ресурси за програмата на доброволен принцип.

10. На първото заседание на Конференцията на страните тя и субектите, съставляващи механизма, договарят мерки за изпълнение на изискванията по горепосочените параграфи.

11. Не по-късно от своето трето заседание и периодично след това Конференцията на страните извършва преглед на нивото на финансиране, на насоките, предоставени от нея на субектите, оправомощени да приведат в действие създадения съгласно настоящия член механизъм, и на тяхната ефективност, както и на способността им за справяне с променящите се нужди на развиващите се държави, които са страни по настоящата конвенция, и страните с икономики в преход. Въз основа на този преглед тя предприема подходящи действия за подобряване на ефективността на механизма.

12. Всички страни се призовават да окажат принос към механизма в рамките на своите възможности. Механизмът насърчава осигуряването на ресурси от други източници, включително от частния сектор, и насочва тези ресурси към дейностите, които подпомага.

Член 14

Изграждане на капацитет, техническа помощ и трансфер на технологии

1. В рамките на своите възможности страните си сътрудничат за осигуряване на своевременно и подходящо изграждане на капацитет и техническа помощ за развиващите се държави, които са страни по настоящата конвенция — по-конкретно за страните, които са най-слабо развити държави или малки островни развиващи се държави, както и страните с икономики в преход, за оказване на съдействие при изпълнението на задълженията им по конвенцията.

2. Изграждането на капацитет и техническата помощ съгласно параграф 1 и член 13 могат да се осъществяват чрез регионални, подрегионални и национални споразумения, включително съществуващи регионални и подрегионални центрове, чрез други многостранни и двустранни средства и чрез партньорства, в това число партньорства с частния сектор. Трябва да се търси сътрудничество и съгласуване с други многостранни споразумения по околната среда в областта на химикалите и отпадъците, с цел да се подобри ефективността на техническата помощ и нейното предоставяне.

3. В рамките на своите възможности страните по настоящата конвенция, които са развити държави, както и другите страни — които, според случая, се ползват от подкрепата на частния сектор и другите заинтересовани лица — насърчават и подпомагат развитието, трансфера, разпространението и достъпа до съвременни екологосъобразни алтернативни технологии за страните по настоящата конвенция, които са развиващи се държави, и по-конкретно най-слабо развитите държави и малките островни развиващи се държави, както и страните с икономики в преход, с цел укрепване на техния капацитет за ефективно изпълнение на конвенцията.

4. Не по-късно от своето второ заседание и редовно след това Конференцията на страните, като взема под внимание представените от страните документация и доклади, включително онези по член 21, и информацията от други заинтересовани лица:

- а) прави преглед на информацията за съществуващи инициативи и постигнатия напредък във връзка с алтернативните технологии;
- б) прави преглед на необходимостта от алтернативни технологии за страните и най-вече за онези от тях, които са развиващи се държави; и
- в) идентифицира предизвикателствата по отношение на трансфера на технологии, пред които са изправени страните, и най-вече тези от тях, които са развиващи се държави.

5. Конференцията на страните дава препоръки относно начините, по които изграждането на капацитет, осигуряването на техническата помощ и трансферът на технологии могат допълнително да се подобрят в рамките на изпълнението на настоящия член.

Член 15

Комитет по изпълнението и по съответствието

1. Създава се механизъм, включващ комитет като спомагателен орган на Конференцията на страните, с цел да се насърчи изпълнението на всички разпоредби на настоящата конвенция и прегледът на съответствието с тях. Механизмът, включително комитетът, има помощен характер и при прилагането му се отчитат съответните национални възможности и обстоятелства на страните.

2. Комитетът насърчава изпълнението на всички разпоредби на настоящата конвенция и извършва преглед на съответствието с тях. Комитетът разглежда както отделните, така и системните въпроси по изпълнението на разпоредбите и съответствието с тях, и при необходимост дава препоръки на Конференцията на страните.

3. Комитетът се състои от 15 членове, номинирани от страните и избрани от Конференцията на страните, като се обръща нужното внимание на равноправното географско представяне на петте региона на Обединените нации; първите членове се избират на първото заседание на Конференцията на страните, а след това — в съответствие с процедурния правилник, одобрен от Конференцията на страните съгласно параграф 5; членовете на комитета трябва да притежават компетентност в област, която е относима към настоящата конвенция и отразява баланса на експертизата.

4. Комитетът може да разглежда въпроси въз основа на:

- а) подадени писмени документи от която и да е страна, свързани с нейното собствено съответствие с разпоредбите;
- б) национални доклади в съответствие с член 21; и
- в) искания от Конференцията на страните.

5. Комитетът изготвя свой процедурен правилник, който подлежи на одобрение на второто заседание на Конференцията на страните, като тя може да приема допълнителен мандат за комитета.

6. Комитетът полага всички възможни усилия за приемането на препоръките си с консенсус. Когато всички такива усилия са изчерпани, без да е постигнат консенсус, като последна възможност тези препоръки се приемат с мнозинство от три четвърти от гласовете на присъстващите и участващи в гласуването членове въз основа на кворум от две трети от членовете.

Член 16 **Здравни аспекти**

1. Страните се насърчават да:

- а) стимулират развитието и прилагането на стратегии и програми за идентифициране и защита на рискови групи от населението, по-конкретно уязвими групи от населението, което може да включва приемане на научнообосновани здравни насоки, свързани с експозицията на живак и живачни съединения, определяне на цели за намаляване на експозицията на живак (когато е приложимо) и информиране на обществеността с участието на сектора на общественото здраве и други засегнати сектори;
- б) стимулиране на разработването и прилагането на научнообосновани образователни и превантивни програми относно експозицията на живак и живачни съединения на работното място;
- в) стимулиране на подходящи здравни услуги за превенция, лечение и грижа за населението, засегнато от експозиция на живак и живачни съединения; и
- г) създаване и укрепване — според случая — на капацитета на институциите и здравния сектор за превенция, диагностика, лечение и наблюдение на рисковете за здравето, свързани с експозиция на живак и живачни съединения.

2. По въпросите или дейностите, свързани със здравето, Конференцията на страните трябва:

- а) да се консултира и да работи в сътрудничество със Световната здравна организация, Международната организация на труда и други съответни междуправителствени организации, според случая; и
- б) да насърчава сътрудничеството и обмена на информация със Световната здравна организация, Международната организация на труда и други съответни междуправителствени организации, според случая.

Член 17 **Обмен на информация**

1. Всяка страна съдейства за обмена на:

- а) научна, техническа, икономическа и правна информация относно живака и живачните съединения, включително токсикологична и екотоксикологична информация и информация, свързана с безопасността;
- б) информация относно намаляването или преустановяването на производството, употребата, търговията, емисиите и изпусканията на живак и живачни съединения;
- в) информация относно технически и икономически осъществимите алтернативи на:
 - i) продуктите с добавен живак;
 - ii) производствените процеси, в които се използват живак или живачни съединения; и
 - iii) дейностите и процесите, при които се емитират или изпускат живак или живачни съединения;включително информация относно рисковете за здравето и околната среда и икономическите и социалните разходи и ползи от такива алтернативи; и
- г) епидемиологична информация относно въздействията върху здравето, свързани с експозиция на живак и живачни съединения, в тясно сътрудничество със Световната здравна организация и други съответни организации, според случая.

2. Страните могат да обменят помежду си посочената в параграф 1 информация пряко, чрез секретариата или в сътрудничество с други съответни организации, включително секретариатите на конвенции относно химикали и отпадъци, според случая.

3. Секретариатът подпомага сътрудничеството при обмена на информацията, посочена в настоящия член, както и със съответните организации, включително секретариатите на многостранни споразумения по околната среда и други международни инициативи. В допълнение към информацията от страните, тази информация включва данни от междуправителствени и неправителствени организации с опит в областта на живака, както и от национални и международни институции с такъв опит.

4. Всяка страна назначава национален координатор за обмен на информация по настоящата конвенция, включително във връзка със съгласието на страните вносителите по член 3.

5. За целите на настоящата конвенция информацията относно здравето и безопасността на хората и околната среда няма да се смята за поверителна. Страните, които обменят

друга информация съгласно настоящата конвенция, защитават всяка поверителна информация според взаимните си договорености.

Член 18

Публична информация, осведоменост и образование

1. В рамките на своите възможности всяка страна насърчава и съдейства за:

- а) предоставяне на обществеността на наличната информация за:
 - i) въздействията върху здравето и околната среда на живака и живачните съединения;
 - ii) алтернативи на живака и живачните съединения;
 - iii) въпросите, посочени в член 17, параграф 1;
 - iv) резултатите от нейните дейности по проучване, разработка и мониторинг съгласно член 19; и
 - v) дейностите за изпълнение на задълженията по настоящата конвенция;
- б) образование, обучение и обществена осведоменост във връзка с въздействията от експозицията на живак и живачни съединения върху човешкото здраве и околната среда в сътрудничество със съответните междуправителствени и неправителствени организации и уязвими групи от населението, според случая.

2. Всяка страна използва съществуващите механизми или обръща необходимото внимание на разработването на механизми — например създаване на регистри за изпускане и пренос на замърсители, когато е приложимо, за събиране и разпространение на информация относно приблизителната оценка за годишните количества живак и живачни съединения, които се емитират, изпускат или обезвреждат чрез човешката дейност.

Член 19

Проучвания, разработки и мониторинг

1. Страните се стремят да си оказват сътрудничество за развитие и усъвършенстване, като вземат предвид съответните си обстоятелства и възможности по отношение на:

- а) регистри на употребата, потреблението и емисиите от антропогенни източници във въздуха и изпусканията на живак и живачни съединения във водата и почвата;
- б) моделиране и представителен в географско отношение мониторинг на нивата на живак и живачни съединения в уязвими групи от населението и в компонентите на околната среда, включително биотичните компоненти като риби, морски бозайници, морски костенурки и птици, както и сътрудничество за събиране и обмен на съответни и подходящи образци;
- в) оценки на въздействието на живака и живачните съединения върху човешкото здраве и околната среда, в допълнение към социалните, икономическите и културните въздействия — по-конкретно по отношение на уязвими групи от населението;
- г) хармонизирани методики за дейностите, предприети по букви а), б) и в);
- д) информация за екологичния цикъл, преноса (включително пренос и отлагане на големи разстояния), преобразуването и съдбата на живака и живачните съединения в редица екосистеми, като се обръща подходящото внимание на разграничението

- между емисии от антропогенни източници и природни емисии и изпускания на живак и ремобилизация на живак от отлагане в минали периоди;
- е) информация за търговията с живак и живачни съединения и продукти с добавен живак; и
 - ж) информация и проучване на техническата и икономическата наличност на безживачни продукти и процеси и на най-добри налични техники и най-добри екологични практики за намаляване и мониторинг на емисиите и изпусканията на живак и живачни съединения.
2. Когато е приложимо, страните използват и доразвиват съществуващите мрежи за мониторинг и проучвателни програми при осъществяването на дейностите, посочени в параграф 1.

Член 20

Планове за изпълнение

1. След първоначална оценка всяка страна може да разработи и изпълнява план за изпълнение на задълженията по настоящата конвенция, съобразен със съответните местни особености. Незабавно след изготвянето на всеки такъв план той следва да се изпраща на секретариата.
2. Всяка страна може да преглежда и актуализира своя план за изпълнение, като взема предвид съответните местни обстоятелства и като се позовава на насоки от Конференцията на страните и други подходящи насоки.
3. При осъществяването на дейностите по параграф 1 и 2 страните се консултират със заинтересованите лица на национално ниво, с цел да се подпомогне разработването, прилагането, прегледът и актуализирането на техните планове за изпълнение.
4. Страните могат също да предприемат координирани действия по регионални планове, с които се подпомага изпълнението на настоящата конвенция.

Член 21

Докладване

1. Посредством секретариата всяка страна докладва на Конференцията на страните за предприетите от нея мерки по изпълнение на разпоредбите на настоящата конвенция, както и за ефективността на тези мерки и възможните трудности пред изпълнението на целите на конвенцията.
2. Всяка страна включва в доклада си информацията, изисквана съгласно членове 3, 5, 7, 8 и 9 от настоящата конвенция.
3. На своето първо заседание Конференцията на страните определя графика и формата на докладването, които трябва да се спазват от страните, като се има предвид желателното съгласуване на докладването с други относими конвенции за химикали и отпадъци.

Член 22

Оценка на ефективността

1. Конференцията на страните извършва оценка на ефективността на настоящата конвенция не по-късно от шест години след нейното влизане в сила, а след това — на определени от нея интервали.
2. С оглед да се улесни извършването на тази оценка, на своето първо заседание Конференцията на страните предприема установяването на договорености, гарантиращи, че тя ще получава сравними данни от мониторинга относно наличието и движението на живака и живачните съединения в околната среда, както и относно наблюдаваните тенденции в нивата на живака и живачните съединения в биотичните компоненти и уязвимите групи от населението.
3. Оценката се извършва във основа на наличната научна, екологична, техническа, финансова и икономическа информация, включително:
 - а) доклади и друга информация от мониторинга, предоставена на Конференцията на страните съгласно параграф 2;
 - б) докладите, представени съгласно член 21;
 - в) информацията и препоръките, предоставени съгласно член 15; и
 - г) докладите и другата съответна информация относно управлението на споразуменията за финансова помощ, трансфер на технологии и изграждане на капацитет, прилагани съгласно настоящата конвенция.

Член 23

Конференция на страните

1. С настоящия документ се създава Конференция на страните.
2. Първото заседание на Конференцията на страните се свиква от изпълнителния директор на Програмата на ООН за околната среда не по-късно от една година след датата на влизане в сила на настоящата конвенция. Впоследствие се провеждат редовни заседания на Конференцията на страните, чиято периодичност се определя от Конференцията.
3. Извънредни заседания на Конференцията на страните се провеждат тогава, когато конференцията сметне за необходимо, или при писмено искане, внесено от някоя страна, и при условие че в срок от шест месеца, след като секретариатът е уведомил страните за такова искане, то е подкрепено от най-малко една трета от тях.
4. На първото си заседание Конференцията на страните с консенсус одобрява и приема процедурни и финансови правила както за своята дейност, така и за всеки от своите спомагателни органи, а също и финансови разпоредби, регулиращи дейността на секретариата.
5. Конференцията на страните извършва непрекъснат преглед и оценка на изпълнението на настоящата конвенция. Тя изпълнява функциите, възложени ѝ по настоящата конвенция, като за тази цел:
 - а) създава такива спомагателни органи, каквито смята за необходими за изпълнението на настоящата конвенция;
 - б) когато е подходящо, си сътрудничи с компетентни международни организации и междууправителствени и неправителствени органи;

- в) извършва редовен периодичен преглед на цялата информация, предоставена на нея и на секретариата в съответствие с член 21;
- г) обсъжда всички отправени препоръки от Комитета по изпълнението и по съответствието;
- д) обсъжда и предприема допълнителни действия, които може да са необходими за постигането на целите на настоящата конвенция; и
- е) преглежда приложения А и Б съгласно членове 4 и 5.

6. Организацията на обединените нации, нейните специализирани агенции и Международната агенция за атомна енергия, както и всяка държава, която не е страна по настоящата конвенция, могат да бъдат представени на заседанията на Конференцията на страните като наблюдатели. Всички национални или международни органи или агенции — независимо дали са правителствени или неправителствени — които са квалифицирани по въпросите, обхванати от конвенцията, и които са информирали секретариата за своето желание да бъдат представени на заседание на Конференцията на страните като наблюдатели, могат да бъдат допуснати на заседание, освен ако най-малко една трета от присъстващите страни възразят срещу това. Допускането и участието на наблюдатели се урежда съгласно процедурните правила, приети от Конференцията на страните.

Член 24 **Секретариат**

1. С настоящия документ се създава секретариат.

2. Функциите на секретариата са:

- а) да организира заседания на Конференцията на страните и нейните спомагателни органи и да осигурява необходимото обслужване;
- б) да улеснява предоставянето на помощ на страните по тяхно искане при изпълнението на настоящата конвенция — особено на развиващите се държави и страните с икономики в преход, които са страни по конвенцията;
- в) да осигурява необходимата координация, когато е приложимо, със секретариатите на относими международни органи, по-конкретно други конвенции относно химикали и отпадъци;
- г) да съдейства на страните при обмена на информация относно изпълнението на настоящата конвенция;
- д) да изготвя и предоставя на страните периодични доклади, разработени въз основа на информацията, получена съгласно членове 15 и 21, както и на друга налична информация;
- е) да влиза под общото ръководство на Конференцията на страните в такива административни и договорни отношения, които могат да бъдат необходими за ефективно изпълнение на неговите функции; и
- ж) да изпълнява останалите функции на секретариат, определени в настоящата конвенция, както и всички други функции, които могат да бъдат определени от Конференцията на страните.

3. Функциите на секретариат за настоящата конвенция се изпълняват от изпълнителния директор на Програмата на ООН за околната среда, освен ако Конференцията на страните реши — с мнозинство от три четвърти от гласовете на присъстващите и участващи в гласуването страни — функциите на секретариат да се поверят на една или повече други международни организации.

4. След консултации с подходящите международни органи Конференцията на страните може да осигури засилено сътрудничество и координация между секретариата и секретариатите на други конвенции относно химикали и отпадъци. След консултации с подходящите международни органи Конференцията на страните може да предостави допълнителни насоки по този въпрос.

Член 25 **Уреждане на спорове**

1. Страните се стремят да разрешат всеки възникнал помежду им спор относно тълкуването или прилагането на настоящата конвенция чрез преговори или други мирни средства по техен избор.

2. При ратификацията, приемането, одобряването или присъединяването към настоящата конвенция или по всяко време след това, всяка страна, която не е организация за регионална икономическа интеграция, може да декларира в писмен документ, изпратен на депозитаря, че по отношение на всеки спор, засягащ тълкуването или прилагането на конвенцията, тя признава единия или и двата от посочените по-долу начини за уреждане на спорове като задължителни по отношение на всяка страна, приела същото задължение:

- а) арбитраж съгласно процедурата, посочена в част I на приложение Д;
- б) отнасяне на спора към Международния съд.

3. Страна, която е организация за регионална икономическа интеграция, може да направи декларация с аналогично действие по отношение на арбитража съгласно процедурата, предвидена в параграф 2.

4. Декларацията, направена съгласно параграф 2 или 3, остава в сила до изтичане на посочения в нея срок на действие или до три месеца след внасянето на писменото уведомление до депозитаря за оттеглянето ѝ.

5. Изтичането на срока на действие на декларацията, уведомлението за оттеглянето ѝ или внасянето на нова декларация по никакъв начин не засягат производство, започнало в арбитражен съд или в Международния съд, освен ако страните по спора се споразумеят за друго.

6. Ако страните по даден спор не са приели една и съща процедура за разрешаване на спорове съгласно параграф 2 или 3 и ако не са успели да разрешат спора помежду си чрез средствата, посочени в параграф 1, в продължение на дванадесет месеца, след като едната страна е уведомила другата за възникналия между тях спор, същият се отнася към помирителна комисия по искане на някоя от страните по спора. Процедурата, посочена в част II на приложение Д, се прилага за помирение по настоящия член.

Член 26 **Изменения на Конвенцията**

1. Всяка от страните може да предлага изменения на настоящата конвенция.

2. Измененията на настоящата конвенция се приемат на заседание на Конференцията на страните. Секретариатът изпраща текста на всяко предложено изменение до страните

най-малко шест месеца преди заседанието, на което се предлага да се приеме това изменение. Секретариатът също така изпраща предложеното изменение до страните, подписали конвенцията, както и до депозитаря за сведение.

3. Страните полагат всички усилия за постигане на съгласие чрез консенсус по всяко направено предложение за изменение на настоящата конвенция. Ако са изчерпани всички усилия за постигане на консенсус, без да е налице необходимото съгласие, като последна възможност изменението се приема с мнозинство от три четвърти от гласовете на присъстващите и участващите в гласуването на заседанието страни.

4. Депозитарят изпраща всяко прието изменение на всички страни за ратификация, приемане или одобрение.

5. Ратификацията, приемането или одобрението на изменение се съобщава писмено на депозитаря. Всяко изменение, прието в съответствие с параграф 3, влиза в сила за страните, които са го приели, на деветдесетия ден след датата на депозиране на документите за ратификация, приемане или одобрение от най-малко три четвърти от страните, които са били страни към момента на приемане на изменението. След това то влиза в сила за всяка друга страна на деветдесетия ден след датата, на която тази страна е представила своя документ за ратификация, приемане или одобрение на изменението.

Член 27

Приемане на приложенията и изменения в тях

1. Приложенията към настоящата конвенция представляват неразделна част от нея и, освен ако изрично е предвидено друго, позоваването на настоящата конвенция представлява също позоваване на което и да е от приложенията към нея.

2. Всички допълнителни приложения, приети след влизането в сила на настоящата конвенция, се ограничават до процедурни, научни, технически или административни въпроси.

3. При предлагането, приемането и влизането в сила на допълнителни приложения към настоящата конвенция се прилага следната процедура:

- а) допълнителните приложения се предлагат и приемат съгласно процедурата, определена в член 26, параграфи 1—3;
- б) всяка страна, която не е в състояние да приеме дадено допълнително приложение, уведомява писмено депозитаря за това в рамките на една година след датата на изпратеното от депозитаря съобщение за приемането на допълнителното приложение. Депозитарят незабавно уведомява всички страни за всяко подобно получено известие. Дадена страна може по всяко време да оттегли предишно уведомление за неприемане на допълнително приложение, като писмено уведоми депозитаря — в резултат на това приложението влиза в сила за тази страна в съответствие с буква в); и
- в) след изтичане на една година от датата, на която депозитарят е съобщил за приемането на допълнително приложение, то влиза в сила за всички страни, които не са подали уведомление за неприемане в съответствие с разпоредбите на буква б).

4. Предлагането, приемането и влизането в сила на изменения на приложенията към настоящата конвенция се извършват съгласно същите процедури, както предлагането,

приемането и влизането в сила на допълнителни приложения към конвенцията, с изключение на това, че изменение на дадено приложение не влиза в сила по отношение на страна, която е направила декларация във връзка с изменение на приложения в съответствие с член 30, параграф 5 — в този случай всяко такова изменение влиза в сила за страната на деветдесетия ден след датата на внасяне при депозитаря на документа за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване по отношение на съответното изменение.

5. Ако допълнително приложение или изменение на приложение са свързани с изменение на настоящата конвенция, допълнителното приложение или изменението не влизат в сила, преди да е влязло в сила изменението на конвенцията.

Член 28 **Право на глас**

1. Всяка страна по настоящата конвенция има право на един глас, с изключение на случаите, предвидени в параграф 2.

2. По въпроси в рамките на своята компетентност всяка организация за регионална икономическа интеграция упражнява правото си на глас, като броят на гласовете ѝ е равен на броя на членуващите в нея държави, които са страни по настоящата конвенция. Такава организация не упражнява правото си на глас, ако някоя от членуващите в нея държави е упражнила правото си на глас, и обратното.

Член 29 **Подписване**

Настоящата конвенция е открита за подписване в Кумамото (Япония) от всички държави и организации за регионална икономическа интеграция на 10 и 11 октомври 2013 г., а след това — в седалището на Организацията на обединените нации в Ню Йорк до 9 октомври 2014 г.

Член 30 **Ратификация, приемане, одобряване или присъединяване**

1. Настоящата конвенция е предмет на ратификация, приемане или одобряване от държавите и организациите за регионална икономическа интеграция. Тя е открита за присъединяване на държави и организации за регионална икономическа интеграция от деня след датата, на която се прекратява нейното подписване. Документите за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване се внасят при депозитаря.

2. Всяка организация за регионална икономическа интеграция, която става страна по настоящата конвенция, без някоя от членуващите в нея държави да е страна по конвенцията, е обвързана с всички задължения, произтичащи от конвенцията. Когато една или повече държави, членуващи в такава организация, е страна по настоящата конвенция, организацията и нейните членове определят съответните си отговорности при изпълнение на задълженията, произтичащи от конвенцията. В такива случаи организацията и членуващите в нея държави не могат да упражняват правата си по конвенцията едновременно.

3. В документа си за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване всяка организация за регионална икономическа интеграция декларира обхвата на своята компетентност по отношение на въпросите, уредени съгласно настоящата конвенция. Също така всяка такава организация уведомява депозитаря за всяко съответно изменение в обхвата на своята компетентност, а депозитарят на свой ред уведомява страните.

4. Всяка държава или организация за регионална икономическа интеграция се насърчава да представи на секретариата — към датата на ратификация, приемане, одобряване или присъединяване към настоящата конвенция — информация за мерките за изпълнение на конвенцията.

5. В своя документ за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване всяка страна може да декларира, че всяко изменение на дадено приложение влиза в сила за нея само след депозирането на документа за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване.

Член 31 **Влизане в сила**

1. Настоящата конвенция влиза в сила на деветдесетия ден след датата на депозиране на петдесетия документ за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване.

2. За всяка държава или организация за регионална икономическа интеграция, която ратифицира, приеме или одобри настоящата конвенция, или се присъедини към нея след депозирането на петдесетия документ за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване, конвенцията влиза в сила на деветдесетия ден след датата на депозиране от тази държава или организация за регионална икономическа интеграция на нейния документ за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване.

3. За целите на параграфи 1 и 2 никой документ, депозиран от организация за регионална икономическа интеграция, не се счита за допълнителен към документите, депозирани от държавите, членуващи в тази организация.

Член 32 **Резерви**

По отношение на настоящата конвенция не могат да се изразяват резерви.

Член 33 **Оттегляне**

1. По всяко време след изтичането на три години от датата на влизане в сила на настоящата конвенция за дадена страна, тази страна може да се оттегли от конвенцията след писмено уведомяване на депозитаря.

2. Всяко такова оттегляне влиза в сила след изтичане на една година от датата, на която депозитарят е получил уведомлението за оттегляне, или на друга по-късна дата, посочена в уведомлението за оттегляне.

Член 34 **Депозитар**

Депозитар на настоящата конвенция е генералният секретар на Организацията на обединените нации.

Член 35
Автентични текстове

Оригиналът на настоящата конвенция, чиито текстове на арабски, китайски, английски, френски, руски и испански език са еднакво автентични, се депозира при депозитаря.

В УВЕРЕНИЕ НА ТОВА долуподписаните, надлежно упълномощени за целта, подписаха настоящата конвенция.

Съставена в Кумамото (Япония) на десети октомври две хиляди и тринадесета година.

ПРИЛОЖЕНИЕ А

Продукти с добавен живак

От обхвата на настоящото приложение са изключени следните продукти:

- а) продукти от основна необходимост за гражданска защита и военни цели;
- б) продукти за проучване, калибриране на уреди и апарати, за употреба като референтен стандарт;
- в) в случаи на липса на осъществима безживачна алтернатива за замяна — комутатори и релета, луминесцентни лампи със студен катод и луминесцентни лампи с външен електрод (CCFL и EEFL) за електронни екрани и измервателни уреди;
- г) продукти, използвани при традиционни или религиозни практики; и
- д) ваксини, съдържащи тиомерсал като консервант.

Част I: Продукти, обхванати от член 4, параграф 1

Продукти с добавен живак	Дата, след която производството, вносът или износът на продукта не са разрешени (дата на поетапно спиране)
Батерии, с изключение на цинково-сребърно-оксидни батерии тип „копче“ със съдържание на живак < 2 % и цинково-въздушни батерии тип „копче“ със съдържание на живак < 2 %	2020 г.
Комутатори и релета, с изключение на мостове с висока точност за измерване на загуби и капацитет и високочестотни радиочестотни комутатори и релета в прибори за мониторинг и контрол, с максимално съдържание на живак от 20 mg на мост, комутатор или реле	2020 г.
Компактни луминесцентни лампи (CFL) за общо осветление, които са ≤ 30 вата, със съдържание на живак, надвишаващо 5 mg на лампова горелка. а)	2020 г.
Линейни луминесцентни лампи (LFL) за общо осветление: а) трилентови фосфорни < 60 вата, със съдържание на живак, надвишаващо 5 mg на лампа; б) халофосфатни фосфорни ≤ 40 вата, със съдържание на живак, надвишаващо 10 mg на лампа	2020 г.
Живачни лампи с високо налягане (HPMV) за общо осветление	2020 г.

<p>Живак в луминесцентни лампи със студен катод и луминесцентни лампи с външен електрод (CCFL и EEFL) за електронни екрани:</p> <p>а) малка дължина (≤ 500 mm), със съдържание на живак, надвишаващо 3,5 mg на лампа</p> <p>б) средна дължина (> 500 mm и ≤ 1500 mm), със съдържание на живак, надвишаващо 5 mg на лампа</p> <p>в) голяма дължина (> 1500 mm), със съдържание на живак, надвишаващо 13 mg на лампа</p>	2020 г.
<p>Козметични продукти (със съдържание на живак над 1 ppm), включително сапуни и кремове за избелване на кожата, с изключение на козметични продукти за областта около очите, при които живакът се използва като консервант и не са налични ефективни и безопасни заместители консерванти¹</p>	2020 г.
<p>Пестициди, биоциди и локални антисептици</p>	2020 г.
<p>Следните неелектронни измервателни уреди, с изключение на неелектронни измервателни уреди, инсталирани в широкомащабно оборудване или използвани за измерване с висока прецизност, където не е налице подходяща безживачна алтернатива:</p> <p>а) барометри;</p> <p>б) хигрометри (влагомери);</p> <p>в) манометри;</p> <p>г) термометри;</p> <p>д) сфигмоманометри.</p>	2020 г.

¹ Намерението е да не се обхващат козметични средства, сапуни или кремове с присъствие на замърсявания от живак в микроколичества

Част II: Продукти, обхванати от член 4, параграф 3

Продукти с добавен живак	Разпоредби
--------------------------	------------

Дентална амалгама	<p>Мерките, които следва да се вземат от всяка страна за поетапно спиране на употребата на денталната амалгама, трябва да отчитат местните особености за тази страна и съответните международни насоки, и да включват две или повече от мерките от следния списък:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. определяне на национални цели, насочени към превенция на зъбния кариес и подобряване на здравето, като по този начин се намалява до минимум необходимостта от възстановяване на зъбите; ii. определяне на национални цели, насочени към намаляване до минимум на нейната употреба; iii. насърчаване на употребата на рентабилни и клинично ефективни безживачни алтернативи за възстановяване на зъбите; iv. насърчаване на проучването и разработката на качествени безживачни материали за възстановяване на зъбите; v. насърчаване на представителни професионални организации и стоматологични институти да обучават и подготвят лекари и студенти по дентална медицина за употребата на безживачни алтернативи за възстановяване на зъбите и стимулиране на най-добрите практики за управление; vi. възпрепятстване на използването на застрахователни полици и програми, поощряващи употребата на дентална амалгама пред безживачното възстановяване на зъбите; vii. насърчаване използването на застрахователни полици и програми, поощряващи употребата на качествени алтернативи на денталната амалгама за възстановяване на зъбите; viii. ограничаване на употребата на дентална амалгама до нейната капсулирана форма; ix. насърчаване на употребата на най-добрите екологични практики в стоматологичните центрове за намаляване на изпусканията на живак и живачни съединения във водата и почвата.
-------------------	--

Производствени процеси, в които се използват живак или живачни съединения

Част I: Процеси, обхванати от член 5, параграф 2

Производствени процеси, в които се използват живак или живачни съединения	Дата на поетапно спиране
Хлор-алкално производство	2025 г.
Производство на ацеталдехид, в което се използват живак или живачни съединения като катализатори	2018 г.

Част II: Процеси, обхванати от член 5, параграф 3

Процес, в който се използва живак	Разпоредби
Производство на мономера винилхлорид	<p>Прилаганите от страните мерки включват, но не се ограничават до:</p> <ul style="list-style-type: none">i. намаляване на употребата на живак на единица продукция с 50 % до 2020 г. спрямо употребата от 2010 г.;ii. насърчаване на мерките за ограничаване на зависимостта от живак от първичен добив;iii. вземане на мерки за намаляване на емисиите и изпусканията на живак в околната среда;iv. подпомагане на проучването и разработката на безживачни катализатори и процеси;v. забрана за употребата на живак пет години след като Конференцията на страните е установила, че безживачните катализатори на базата на съществуващи процеси са станали технически и икономически осъществими;vi. докладване на Конференцията на страните за опитите за разработка и/или идентифициране на алтернативи и поетапно спиране на употребата на живак в съответствие с член 21.

<p>Натриев или калиев метилат или етилат</p>	<p>Прилаганите от страните мерки включват, но не се ограничават до:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. мерки за намаляване на употребата на живак, насочени към възможно най-бързо поетапно спиране на тази употреба и в срок от 10 години след влизането в сила на настоящата конвенция; ii. намаляване на емисиите и изпусканията на единица продукция с 50 % до 2020 г. спрямо 2010 г.; iii. забрана на употребата на чист живак от първичен добив; iv. подпомагане на проучването и разработката на безживачни процеси; v. забрана за употребата на живак пет години, след като Конференцията на страните е установила, че безживачните процеси са станали технически и икономически осъществими; vi. докладване на Конференцията на страните за опитите за разработка и/или идентифициране на алтернативи и поетапно спиране на употребата на живак в съответствие с член 21.
<p>Производство на полиуретан, в което се използват катализатори, съдържащи живак</p>	<p>Прилаганите от страните мерки включват, но не се ограничават до:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. вземане на мерки за намаляване на употребата на живак, насочени към възможно най-бързо поетапно спиране на тази употреба, в срок от 10 години след влизането в сила на настоящата конвенция; ii. вземане на мерки за ограничаване на зависимостта от живака от първичен добив; iii. вземане на мерки за намаляване на емисиите и изпусканията на живак в околната среда; iv. насърчаване на проучването и разработката на безживачни катализатори и процеси; v. докладване на Конференцията на страните за опитите за разработка и/или идентифициране на алтернативи и поетапно спиране на употребата на живак в съответствие с член 21. <p>По отношение на този производствен процес не се прилага член 5, параграф 6.</p>

Приложение В

Ръчен и дребномащабен добив на злато

Национални планове за действие

1. Всяка страна, за която се прилагат разпоредбите на член 7, параграф 3, включва в своя национален план за действие:

- а) национални цели и цели за намаляване;
- б) дейности за елиминиране на:
 - і) амалгамиране на нераздробена руда;
 - іі) изгаряне на открито на амалгама или преработена амалгама;
 - ііі) изгаряне на амалгама в жилищни райони; и
 - іv) цианидно излужване в седимент, руда или хвост, към които е добавен живак без първо да бъде отстранен живакът;
- в) стъпки за улесняване на формализирането или регулирането на сектора за ръчен и дребномащабен добив на злато;
- г) базови прогнозни стойности на използваните количества живак и практиките при ръчен и дребномащабен добив на злато и преработка на нейна територия;
- д) стратегии за насърчаване на намаляването на емисиите, изпусканията и експозицията на живак в ръчния и дребномащабния добив на злато и преработка, включително безживачни методи
- е) стратегии за управление на търговията и предотвратяване на отклоняването на живак и живачни съединения както от чуждестранни, така и от местни източници, за употреба в ръчния и дребномащабния добив и преработка на злато;
- ж) стратегии за включване на заинтересованите лица в реализацията и непрекъснатото развитие на националния план за действие;
- з) стратегия за общественото здраве относно експозицията на живак на миньорите и техните общности от ръчния и дребномащабния добив на злато. Освен всичко останало, такава стратегия трябва да включва набиране на здравни данни, обучение на здравните работници и повишаване на осведомеността сред здравните институции;
- и) стратегии за предотвратяване на експозицията на уязвими групи от населението — по-конкретно деца и жени в детеродна възраст, особено бременни жени — на живак, използван в ръчния и дребномащабния добив на злато;
- й) стратегии за предоставяне на информация на миньорите, занимаващи се с ръчен и дребномащабен добив на злато, и на засегнатите общности; и
- к) график за осъществяването на националния план за действие.

2. Всяка страна може да включва в своя национален план за действие допълнителни стратегии за постигане на целите си, включително употребата или въвеждането на стандарти за безживачен ръчен и дребномащабен добив на злато и пазарни механизми или маркетингови инструменти.

Приложение Г

Списък на точковите източници на емисии на живак и живачни съединения в атмосферата

Категория точкови източници:

Въглищни електроцентрали;
Въглищни промишлени котли;
Процеси на топене и изпичане, използвани в производството на цветни метали¹;
Съоръжения за изгаряне на отпадъци;
Производствени съоръжения за циментов клинкер.

¹ За целта на настоящото приложение категорията „цветни метали“ обхваща олово, цинк, мед и промишлено злато.

Приложение Д

Арбитражна процедура и помирителна процедура

Част I: Арбитражна процедура

Арбитражната процедура за целите на член 25, параграф 2, буква а) от настоящата конвенция е, както следва:

Член 1

1. Всяка страна може да предприеме арбитражна процедура в съответствие с член 25 от настоящата конвенция с писмено уведомление, адресирано до другата страна (или страни) по спора. Уведомлението е придружено от искова молба заедно с всички подкрепящи документи. В това уведомление се посочва предметът на арбитража, както и членовете от настоящата конвенция, чието тълкуване или прилагане е предмет на арбитражната процедура.

2. Страната ищец уведомява секретариата, че ще отнесе спора към арбитраж съгласно член 25 от настоящата конвенция. Уведомлението е придружено от писменото уведомление на страната ищец, исквата молба и подкрепящите документи, посочени в параграф 1. Секретариатът препраща така получената информация до всички страни.

Член 2

1. Ако спорът е отнесен към арбитраж в съответствие с член 1 от настоящата част, се учредява арбитражен съд. Той се състои от трима членове.

2. Всяка страна по спора определя арбитраж, като двамата така определени арбитражи посочват със споразумение трети арбитраж, който е председател на съда. При спорове между повече от две страни, страните с един и същи интерес определят съвместно със споразумение един арбитраж. Председателят на съда не може да бъде гражданин на която и да е от страните по спора, обичайното му местожителство не трябва да е на територията на някоя от тези страни и той не трябва да бъде нает на служба от никоя от тях и не трябва да е работил по случая в каквото и да е друго качество.

3. Всяка свободна позиция се попълва по начина, предвиден при първоначалното определяне.

Член 3

1. Ако една от страните по спора не е определила арбитраж в срок от два месеца след датата, на която страната ответник е получила известие за арбитража, другата страна може да уведоми генералния секретар на ООН, който осъществява назначението в допълнителен двумесечен срок.

2. Ако председателят на арбитражния съд не е бил назначен в срок от два месеца след датата на назначението на втория арбитраж, генералният секретар на ООН, по искане на някоя от страните, назначава председателя в допълнителен двумесечен срок.

Член 4

Арбитражният съд постановява решенията си в съответствие с разпоредбите на настоящата конвенция и международното право.

Член 5

Освен ако страните по спора договорят друго, арбитражният съд определя свой собствен процедурен правилник.

Член 6

По искане на една от страните по спора арбитражният съд може да препоръча основни временни мерки за защита.

Член 7

Страните по спора улесняват работата на арбитражния съд и, по-конкретно, като използват всички средства на тяхно разположение:

- а) предоставят му цялата относима документация, информация и услуги; и
- б) при необходимост му дават възможност да призовава свидетели или експерти и да получава техните показания.

Член 8

Страните по спора и арбитражите са длъжни да спазват поверителността на всяка информация или документи, които са получили при условия на поверителност по време на производството пред арбитражния съд.

Член 9

Освен ако арбитражният съд определи друго поради конкретните обстоятелства по случая, неговите разходи се поемат поравно от страните по спора. Съдът води отчет за всички свои разходи и представя на страните окончателен отчет за разходите.

Член 10

Всяка страна, която има правен интерес към предмета на спора и която може да бъде засегната от решението, има право да се намеси в производството със съгласието на арбитражния съд.

Член 11

Арбитражният съд може да изслушва и взема решения по насрещни иски, произтичащи пряко от предмета на спора.

Член 12

Решенията на арбитражния съд както по процедура, така и по същество, се вземат с мнозинство от гласовете на неговите членове.

Член 13

1. Ако една от страните по спора не се яви пред арбитражния съд или не успее да представи доводи в своя защита, другата страна може да поиска от съда да продължи производството и да вземе решение. Отсъствието на една от страните или невъзможността на дадена страна да представи доводи в своя защита не представлява фактор за прекратяване на производството.
2. Преди да се произнесе с окончателно решение, арбитражният съд трябва надлежно да се увери, че искът е добре обоснован във фактологично и правно отношение.

Член 14

Арбитражният съд произнася своето окончателно решение в срок от пет месеца след датата, на която е учреден в пълен състав, освен ако сметне за необходимо да удължи срока за период, който не може да надхвърля допълнителни пет месеца.

Член 15

Окончателното решение на арбитражния съд се ограничава до предмета на спора и трябва да посочва мотивите, на които се основава. То трябва да съдържа имената на

участващите членове и датата на окончателното решение. Всеки член на съда може да приложи отделно или особено мнение към окончателното решение.

Член 16

Окончателното решение е задължително за страните по спора. Тълкуването на настоящата конвенция, изразено чрез окончателното решение, също е обвързващо за всяка страна, встъпваща по член 10 от настоящата част, доколкото решението е свързано с въпроси, по отношение на които тази страна е встъпила. Окончателното решение подлежи на обжалване само ако страните по спора са се договорили предварително за апелативна процедура.

Член 17

Всяко евентуално възникнало несъгласие относно тълкуването или начина на прилагане на окончателното решение съгласно член 16 от настоящата част между страните, за които това окончателно решение е задължително, може да бъде отнесено от всяка от тях за решение към арбитражния съд, който го е постановил.

Част II: Помирителна процедура

Помирителната процедура за целите на член 25, параграф 6 от настоящата конвенция е, както следва:

Член 1

Всяко искане на дадена страна по спор за учредяване на помирителна комисия съгласно член 25, параграф 6 от настоящата конвенция се адресира в писмена форма до секретариата с копие до другата страна (или страни) по спора. Секретариатът незабавно изпраща съответните уведомления до всички страни.

Член 2

1. Освен ако страните по спора се договорят за друго, помирителната комисия се състои от трима членове — всяка страна определя по един, а те от своя страна избират съвместно председател.
2. При спорове между повече от две страни, страните с един и същи интерес определят съвместно своя член на комисията чрез споразумение.

Член 3

Ако което и да е назначение от страните по спора не се състои в срок от два месеца след датата, на която секретариатът е получил писменото искане, посочено в член 1 от настоящата част, генералният секретар на ООН — по искане на която и да е от страните — извършва това назначение в рамките на допълнителен двумесечен период.

Член 4

Ако председателят на помирителната комисия не бъде избран в срок от два месеца след определянето на нейния втори член, генералният секретар на ООН — по искане на която и да е страна по спора — назначава председателя в рамките на допълнителен двумесечен срок.

Член 5

Помирителната комисия оказва съдействие на страните по спора по независим и безпристрастен начин в усилията им за неговото уреждане по взаимно съгласие.

Член 6

1. Помирителната комисия може да осъществява помирителната процедура по начин, който смята за подходящ, като взема изцяло под внимание обстоятелствата по случая и позициите, които страните по спора биха могли да изразят, включително всяко искане за бързо разрешаване. При необходимост тя може да приеме свой собствен процедурен правилник, освен ако страните се договорят за друго.

2. На всеки етап от процедурата помирителната комисия може да прави предложения или препоръки за разрешаване на спора.

Член 7

Страните по спора работят в сътрудничество с помирителната комисия. Те по-конкретно полагат усилия да изпълнят исканията на комисията за представяне на писмени материали и на доказателства, както и за участие в заседания. Страните и членовете на помирителната комисия са длъжни да спазват поверителността на всяка информация или документи, получени от тях по време на работата на комисията.

Член 8

Помирителната комисия взема решенията си с мнозинство от гласовете на своите членове.

Член 9

Освен ако спорът е вече разрешен, не по-късно от дванадесет месеца след пълното си учредяване помирителната комисия представя доклад с препоръки за разрешаване на спора, който страните по него трябва да разгледат добросъвестно.

Член 10

Всяко несъгласие относно правомощията на комисията да разглежда отнесен към нея въпрос се решава от комисията.

Член 11

Разходите на помирителната комисия се поемат поравно от страните по спора, освен ако те се договорят за друго. Комисията води отчет за всички свои разходи и представя на страните окончателен отчет за разходите.